AdhyāRā. vii. 5. 23.

अज्ञप्राज्ञभाव (ajñaprājña-bhāva) *m.* the state of the ignorant and the wise अधिकरणाधिकर्तव्यभावव्याप्यव्यापकभावाज्ञप्राज्ञभावनियाम्यनियन्तृभावरूपविरुद्धधर्मैः स्वारस्यभङ्गस्यात्यर्थमपोदितत्वाच्च S'rutaPra. iB. 59. 21 (*on* i. 1. 1)

अज्ञप्राणिहितार्थम् (ajñaprāṇi-hitārtham) *adv.* for the good of the ignorant people अपृष्टोऽपि जनः साधुर्गुरुभक्तिप्रचोदितः । अज्ञप्राणिहितार्थं च धर्मवाक्ये प्रवर्तते PadmP.(Ra.) 17. 172.

अज्ञबाध (ajña-bādha) *m.* sublation of the ignorant नाज्ञबाधे हि विद्या स्यात् IṣṭaSi. 329. 8; अज्ञबाधे च विद्यावदाचार्याभावान्नाज्ञानां विद्याप्राप्तिः IṣṭaSi. 329. 13; 329. 17.

अज्ञबालिका (ajña-bālikā) *f.* innocent girl (unaffected by feelings of love) अज्ञातमन्मथविकारा बाला यथा – आरक्तललितपत्रं लिखितं दत्त्वाज्ञबालिकाहस्ते । कश्चित्प्राह प्रापय निभृतं स्वामग्रजामेतत् S'ṛṅgāMañ.(A.) 47. 8.

अज्ञबुद्धि (ajña-buddhi) *adj.* unwise, stupid दक्ष उवाच । अयि कन्ये …तादृग्विधाय यत्पत्ये मया दत्ताज्ञबुद्धिना SkandP. iv. 88. 72.

अज्ञबोधन (ajña-bodhana) *n.* enlightenment of the ignorant व्यवहारे त्वज्ञबोधनं वाक्यानामुपयोगः AṇuBh. 142. 8 (*on* ii. 3. 7)

अज्ञबोधनार्थ (ajña-bodhanārtha) *adj.* meant for the enlightenment of the ignorant न हि साध्यावस्थितिविमतसन्दिग्धाज्ञबोधनार्थोऽयं ग्रन्थः NayaVi. 65. 5 (*on* i. 1. 3); *m.* purpose of teaching the ignorant तथापि व्युत्पादनाय अज्ञबोधनार्थाय Bhāsk. i. 398. 6 (*on* i. 8. 1)

अज्ञब्रह्मजीववाद (ajñabrahmajīva-vāda) *m.* view that Brahman conditioned by ignorance is the individual self अज्ञब्रह्मजीववादे … भोगव्यवस्था न सिध्यति VedāntDī. 130. 21 (*on* ii. 3. 48)

अज्ञब्रह्मविवर्तवाद (ajñabrahmavivarta-vāda) *m.* theory that the world is the illusory appearance of Brahman subject to nescience अज्ञब्रह्मविवर्तवादे हि तद्भवत्येव VedāntDī. 78. 9 (*on* i. 4. 27)

अज्ञभाव (ajña-bhāva) *m.* the state of the ignorant स्वीयैः परैस्ताडनमज्ञभावम् … कुमारभावे प्रतिषिद्धवृत्तिं विचार्य को वा विरतिं न याति SarvaVeSāSaṁ. 29; तत्क्षमस्वाज्ञभावेन भाषितं कुलनन्दन AdhyāRā. v. 5. 55.

अज्ञभी (ajña-bhī) *f.* fear of (censure of) the ignorant आज्ञया च पितुरज्ञभिया च श्रीरहीयत महीप्रभवा द्विः NaiṣC. 21. 71.

अज्ञभू (ajñabhū) *f.* *Phaseolus mungo* (both plant and beans) मुद्गो हव्योऽज्ञभूर्लघुः PañcTaPra. 18. 18.

अज्ञमत (ajña-mata) *adj.* prescribed (thought fit) by an unqualified person कुर्यान्निपतितो मूर्ध्नि सशेषं वासवाशनिः । सशेषमातुरं कुर्यान्न त्वज्ञमतमौषधम् CaraS. i. 1. 128 (1941 Ed.)

अज्ञमरण (ajña-maraṇa) *n.* death of the ignorant अत्र … मनुष्याणां मुक्त्यर्थं देहोत्क्रमणस्याज्ञमरणविलक्षणत्वसमर्थनादस्ति शास्त्रादिसङ्गतिः TattvPrakā. 210B. 9 (*on* iv. 2. 17); 211A. 1 (*on* iv. 2. 17); 211B. 4 (*on* iv. 2. 18); 212A. 12 (*on* iv. 2. 21)

अज्ञमात्र (ajña-mātra) *m.* all the ignorant persons बाल इत्यनेन शब्देनाज्ञमात्रः ManuBh. i. 154. 11 (*on* 2. 153)

अज्ञरूढि (ajña-rūḍhi) *f.* conventional signification among the ignorant or untutored तानि लिंगानि ते शब्दाः…। बहुलाप्यज्ञरूढिस्तत्प्राज्ञरूढिं न बाधते AnuVyā. 12A. 7 (*on* 1. 2); अज्ञरूढितोऽपि विद्वद्रूढेरेव प्राबल्यात् TattvPrakā. 22A. 12 (*on* i. 1. 21)

अज्ञरूढित्व (ajñarūḍhi-tva) *n.* the state of being a conventional signification among the ignorant अन्यत्राज्ञरूढित्वाद्भगवति च विद्वद्रूढ्या ब्रह्मशब्द इति TattvPrakā. 7A. 2 (*on* i. 1. 1)

अज्ञलक्षणा (ajña-lakṣaṇā) *adj.* (*f.*) of the nature of ignorance धियः। वृत्तिस्तमोमूलतयाज्ञलक्षणा यावद्भवेत्तावदसौ भवोद्भवः AdhyāRā. vii. 5. 33.

अज्ञवत् (ajña-vat) *adv.* like an ignorant or innocent person अप्येव (v. l. अज्ञवत्) दहनं स्पृष्ट्वा वने तिष्ठन्ति पादपाः Rāmā. vi. 20. 10; अज्ञवन्नोत्सहेथास्त्वम् Bhaṭṭi. 19. 16; सर्वज्ञोऽपि महादेवो ह्यब्रवीत्तामथाज्ञवत् SkandP. i(1). 27. 82; बालोऽपि बालकैः रन्तुं ययौ पूर्ववदज्ञवत् GaṇeP. ii. 18. 54; अज्ञवन्नाडयन्तस्तमसैव गमनं स्यात् TattvPrakā. 211B. 3 (*on* iv. 2. 18)

अज्ञवाच् (ajña-vāc) *f.* words of an ignorant person अपरः क्रियते प्रश्नो ममायं क्षम्यतां प्रभो । अज्ञवागपराधाय कल्पते न महात्मनाम् SarvaVeSāSaṁ. 632.

अज्ञविज्ञान (ajña-vijñāna) *n.* understanding of an ignorant person वर्जयित्वाज्ञविज्ञानं जगच्छब्दार्थभाजनम् । जगद्ब्रह्मस्वशब्दानामर्थे नास्त्येव भिन्नता YogVā. iii. 15. 10.

अज्ञविषय (ajña-viṣaya) *adj.* pertaining to the ignorant नियमविधानं अज्ञविषयमित्येकं परिहारमुक्त्वा PrakaVi. 937. 16; इत्यादिकं तु भवत्यज्ञविषयम् GoviBh. 306. 6 (*on* iv. 2. 21)

अज्ञविषयता (ajñaviṣaya-tā) *f.* the state of being related to the ignorant नामुक्तमित्यादिकं त्वज्ञविषयतया युक्तिमत् GoviBh. 293. 12 (*on* iv. 1. 13)

अज्ञविषयत्व (ajñaviṣaya-tva) *n.* the state of being related to the ignorant यथा…एतत्स्मृतेरकृतप्रायश्चित्तविषयत्वं कल्प्यते तथाज्ञविषयत्वस्यापि संभवात् TattvPrakā. 204A. 7 (*on* iv. 1. 13)

अज्ञव्याख्यान (ajña-vyākhyāna) *n.* explanation given by the unwise (i. e. unsound explanation) 'या पत्या वा परित्यक्ता' इत्येतस्या एव तच्छब्देन परामृश्य गतप्रत्यागतत्वोक्तेः पूर्वापरानालोचनपूर्वकं चेत्यज्ञव्याख्यानमेव BālamBha. iii. 39. 31 (*on* 3. 16)

अज्ञशिष्य (ajña-śiṣya) *m.* ignorant disciple or pupil न हि साध्यावस्थितिविमतसन्दिग्धाज्ञबोधनार्थोऽयं ग्रन्थः, किन्तु स्वसंविदनुसरणप्रकाराज्ञशिष्यशिक्षार्थः NayaVi. 65. 5 (*on* i. 1. 3)

अज्ञसंज्ञान (ajña-sañjñāna) *n.* enlightenment of the ignorant दुर्गसिंहोक्तकातन्त्रवृत्तिदुर्गपदान्यहम् । विवृणोमि यथाप्रज्ञमज्ञसंज्ञानहेतुना Trilocanadāsa's Pañjikā *on* KātanVṛ. *on* i. 1. 0.

अज्ञसत्त्व (ajña-sattva) *m.*∼*n.* ignorant being कृत्वा पापानि सुदारुणानि यदाश्रयादुत्तरति क्षणेन । शूराश्रयेणेव महाभयानि नाश्रीयते तत्कथमज्ञसत्त्वैः (बोधिचित्तम्) BodhiCa. 1. 13.

अज्ञसंभव (ajña-sambhava) *adj.* born of or found in ignorant (persons) क्व शोकमोहौ स्नेहो वा भयं वा येऽज्ञसंभवाः । क्व चाखण्डितविज्ञानज्ञानैश्वर्यस्त्वखण्डितः (श्रीकृष्णः) BhāgP. x. 77. 31; चिदात्मनि परिज्ञाते नष्टे मोहेऽज्ञसंभवे । देहः पततु वारब्धकर्मवेगेन तिष्ठतु AdhyāRā. iv. 8. 45.

अज्ञसार्थ (ajña-sārtha) *m.* flock of ignorant persons अज्ञसार्थः पादौकस्ते शरणद कदा याति कामोपसृष्टः BhāgP. iv. 7. 28.

अज्ञस्थित (ajña-sthita) *adj.* remaining ignorant एवं चाज्ञस्थिते राज्ञि यमदूता अथागमन् SkandP. ii (7). 10. 62.

अज्ञा (ajñā) *f.* **i** name of the plant also called *nīlinī* नीलिन्युक्ता नीलिका नीलपत्री…। चण्डाल्यज्ञा रंजनी भारवाही AbhidhāMañ. 19. 5; **ii** name of a plant also called *vanarambhā* वनरम्भा बीजाढ्या … असितखरबीजा स्यात् सि(? स्नि)ग्धफलमज्ञा AbhidhāMañ. 90. 10.

अज्ञाकृत (a-jñākṛta) *adj.* without bodily sensation, deprived of tactual perception प्रपद्य पवनः करोति निभृताङ्गमज्ञाकृतम् KalyāKā. 8. 13.

अज्ञाङ्ग (ajñāṅga) *adj.* ignorant of the scriptures called Aṅgas प्रदीपने भवाख्येऽस्मिन्नज्ञाङ्गाः सङ्गिपङ्गवः । दह्यन्ते PārśvC. 8. 353.

अज्ञाज्ञान (ajñājñāna) *n.* ignorance of an ignorant person अज्ञाज्ञानोपशमनमितरेषां बुद्धिवर्धनं नित्यम् VasiS. 1. 13.

अज्ञात (á-jñāta) *adj.* [*f.* –ā] **Ai** unknown, not realised **ii** of unknown nature or species or relation **iii** of unknown identity **iv** incognito, undetected **v** unexpected, not thought of, sudden **vi** supersensual **vii** unintentional **B** not knowing, ignorant; *m.* a specific fallacy *n.* the unknown element **Ai** unknown, not realised दूरे अज्ञाता उषसो बबाधे ṚV. iv. 23. 7; x. 27. 4; (कृत्ये) अज्ञातस्तेऽयं जनः AV. x. 1. 8; अज्ञाते कस्य चित्ते तु जहतुस्ते चतुष्पथे MahāBhā. ii. 183*(2); अज्ञातं मानुषे लोके भवतो नास्ति किंचन MahāBhā. iii. 25. 5; xii. 17. 20; अज्ञातं नास्ति ते किंचित्त्रिषु लोकेषु राघव Rāmā. vi. 11. 26; या गर्भिणी संस्क्रियते ज्ञाताज्ञातापि वा सती । वोढुः स गर्भो भवति ManuSm. 9. 173; बन्धमोक्षश्च वै कुतः । अज्ञाते परतत्त्वे तु JayāS. 1. 14; किमज्ञातं तव ब्रह्मन्मनसा यन्मयेक्षितम् ViṣṇuP. i. 12. 77; तेनाज्ञातस्तमन्वगात् BrahmāṇḍP. iii. 7. 27; अज्ञातस्य हि ज्ञापनं विधिः S'ābaBh. 1874. 11 (*on* x. 3. 20); अज्ञातश्चात्र संबन्धः Bṛha. 110. 11; वाच्यगम्ययोः । … अज्ञातयोर्न जायेत संदेहो वाच्यवस्तुनि TantrVā. 264. 5 (*on* i. 3. 26); (शास्त्रम् … प्रवृत्तम्) यथाभूतानाम् अज्ञातानां (पदार्थानाम्) ज्ञापने BṛĀraUBh. 258. 1 (*on* ii. 1. 20); अज्ञातस्यैव फलं चत्वारिंशद्धि तेनाप्तम् GaṇiSāSaṁ. 5. 224; न ह्यज्ञाते प्रागभावे कस्यचिज्जन्मनिश्चयस्स्यात् IṣṭaSi. 23. 21; मानान्तरेण विज्ञातो नाज्ञातः शून्यताप्तितः BṛĀraUBhVā.(Sambandha.) 921; TaiUBhVā. 147. 7 (2); अज्ञातमर्थमवबोधयतः प्रमायाम् SaṁkṣeS'ā. 1. 113 (i. 98. 3); अज्ञाते राशिनक्षत्रे नामाद्यक्षरराशितः KulārT. 15. 92; अज्ञाते स्वात्मकर्तृत्वे न घटः सम्प्रवर्तते S'ivDṛ. 5. 16; नन्वेतावत्सु ज्ञातेष्वपि कश्चित्कदाचिदज्ञातो विषयोऽस्ति SāṁkhyaTaKau. 486. 2 (*on* 64); अज्ञाते तु बले कामं नैव युद्धं प्रशस्यते DevīBhāP. i. 7. 2; अत्र रूपत्रयमहावाक्ये तावद्भिः प्रकारैर्भेदनीय इति तेभ्य एकसत्त्वयोजनाच्चाज्ञातो भेद्यकः AbhinBhā. i. 191. 11 (*on* 4. 288); यो न्यायमार्गः तस्मिन्नज्ञाते दुर्ज्ञाते वा … महान् दोषः NyāyRa. 5. 18 (*on*